

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, iš dalies keičiantį Reglamentus (EEB) Nr. 404/93, (EB) Nr. 1782/2003 ir (EB) Nr. 247/2006 dėl bananų sektoriaus

COM(2006) 489 final — 2006/0173 (CNS)

(2006/C 325/11)

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, vadovaudamasis Darbo tvarkos taisyklių 29 straipsnio 2 dalimi, 2006 m. spalio 26 d. nusprendė parengti nuomonę savo iniciatyva dėl Pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, iš dalies keičiantį Reglamentus (EEB) Nr. 404/93, (EB) Nr. 1782/2003 ir (EB) Nr. 247/2006 dėl bananų sektoriaus

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2006 m. lapkričio 8 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Espuny Moyano.

431-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. gruodžio 13–14 d. (gruodžio 13 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 134 nariams balsavus už ir 6 — susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

Komisija pateiks konkrečią ataskaitą, prie kurios, prireikus, bus pridėti atitinkami pasiūlymai.

1.1 Komitetas pripažįsta, kad būtina reformuoti dabartinę pagalbos Bendrijos bananų augintojams sistemą, todėl palankiai vertina Komisijos pasiūlymą. Vis dėlto mano, kad dar anksti vertinti 2006 m. sausio 1 d. įsigaliojusio naujo importo režimo, kuriam būdingas bendras muitų tarifas ir į kurį minėtame pasiūlyme deramai neatsižvelgta, poveikį augintojų pajamoms.

1.4 Komitetas siūlo pakeisti Reglamento 247/2006 30 straipsnį įrašant šią pastraipą:

Europos Komisija galės leisti valstybėms narėms į paramos programas įtraukti specialų avansų mokėjimo režimą, skirtą bananų augintojams.

1.2 Komitetas siūlo pasiūlymo penktą konstatuojamąją dalį iš dalies pakeisti taip:

2006 m. sausio 30 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 247/2006, nustatančio specialias žemės ūkio priemones atokiausiems Sąjungos regionams, III antraštinėje dalyje numatyta parengti atokiausiems regionams skirtas Bendrijos paramos programas, kuriose pateikiamos konkrečios priemonės vietinei žemės ūkio produktų gamybai remti. Šiame reglamente numatyta persvarstyti tas paramos programas ne vėliau kaip iki 2009 m. gruodžio 31 d. Jeigu ekonominės sąlygos, turinčios įtakos pragyvenimo šaltiniams atokiausiuose regionuose, iš esmės pasikeis, Komisija greičiau pateiks ataskaitą. Vis dėlto, siekdama atsižvelgti į ypatingą Bendrijos bananų augintojų padėtį, Komisija savo konkrečią ataskaitą pateiks anksčiau numatytos datos, jei dėl importo režimo pakeitimų sumažės augintojų pajamos. Ši priemonė būtų geriausiai pritaikyta bananų auginimui kiekviename iš minėtų regionų remti numatant gana lankstų ir decentralizuotą bananų auginimui remti skirtų būdų taikymą. Galimybė įtraukti paramą už bananus į šias paramos programas turėtų padidinti paramos žemės ūkio gamybai šiuose regionuose strategijų darną.

1.3 Komitetas siūlo 3 straipsnio 2 punkte įrašyti naują 3 bis dalį iš Reglamento (EEB) Nr. 247/2006 28 straipsnio:

Jei dėl pakeisto importo režimo pablogės bananų augintojų ekonominės sąlygos, ne vėliau kaip 2009 m. gruodžio 31 d.

2. Bendrosios pastabos

2.1 Bananų sektorius yra labai specifinis, todėl jam taikomas atskiras BRO. Šio sektoriaus išskirtinumas susijęs su tuo, kad didžioji dalis produkcijos išauginama atokiausiuose Bendrijos regionuose, kuriuose, kaip pripažįstama Sutarties 299 straipsnio 2 dalyje, susiduriama su daug specifinių sunkumų ir kurie savo produkcija aprūpina tik 16 proc. Bendrijos rinkos, bei su tuo, kad pasaulio bananų rinka iš esmės yra oligopolija, kadangi prekybą kontroliuoja penkios stambios įmonės.

2.2 Šiuo Europos Komisijos pasiūlymu, kuris buvo priimtas po ilgo konsultavimosi proceso pačioje institucijoje ir už jos ribų, radikaliai pakeičiama dabartinė pagalbos Bendrijos bananų sektoriui sistema. Dabartinė vidinės paramos sistema, pagrįsta kompensacinių išmokų principu kasmet išmokant skirtingo dydžio sumas, kurios priklauso nuo bananų kainų lygio, bus pakeista pagalba, teikiama nacionalinių paketų pavidalu; ši pagalba atokiausiems regionams bus integruota į Posei programas, o kitoms Bendrijos gamybos zonoms — į vienkartinės išmokos sistemą.

2.3 Šiuo pasiūlymu reformuojami trys Bendrijos reglamentai:

2.3.1 Reglamentas 404/93 dėl bendro bananų rinkos organizavimo. Panaikinama II antraštinė dalis (gamintojų organizacijos ir koncentracijos mechanizmai), III antraštinė dalis (kompensacinės pagalbos sistema, veiklos programos ir išrovimo išmoka) ir kai kurie IV ir V antraštinių dalių straipsniai, kurie, perėjus nuo tarifinėmis kvotomis reglamentuojamos sistemos prie vien tik tarifais reglamentuojamos sistemos, tapo nebeaktualūs. Pakeičiami kai kurie V antraštinės dalies straipsniai: panaikinamas Bananų valdybos komitetas (nuorodos į šį komitetą bus skirtos Šviežių vaisių ir daržovių vadybos komitetui) ir išbraukiamas reikalavimas, vadovaujantis Reglamentu 404/93, pateikti metinę ataskaitą.

2.3.2 Reglamentas 1782/2003 dėl 2003 m. BŽŪP reformos. Keičiami atitinkami straipsniai siekiant ne atokiausiuose regionuose išaugintus bananus įtraukti į vienkartinės išmokos sistemą. Todėl koreguojama šių šalių nacionalinė viršutinė riba: Graikijos (+ 1,1 mln. eurų), Portugalijos (+ 0,1 mln. eurų) ir Kipro (+ 3,4 mln. eurų). Šios valstybės narės nustatys orientacines sumas ir skaičių hektarų, kuriems, remiantis reprezentatyviuoju 2000–2005 m. laikotarpiu, bus skirta vienkartinė išmoka.

2.3.3 Reglamentas 247/2006 dėl žemės ūkio Posei programų. Posei programų biudžetas išaugo 278,80 mln. eurų: Poseican — 141,1 mln. eurų, Poseidom — 129,1 mln. eurų, o Poseima — 8,6 mln. eurų.

2.4 Komiteto nuomone, Komisija savo pasiūlymu, kuriame beveik nebekalbama apie bananų BRO, o finansinę pagalbą šiam produktui siūloma priskirti bendram Posei programų biudžetui

bananų sektoriui neskiriant atskiro skyriaus, tam tikra prasme atsisako atsakomybės už Bendrijos bananų auginimo sektorių.

2.5 Komitetas palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl fiksuoto dydžio nacionalinių biudžeto paketų sistemos, tačiau baiminasi, kad bendro biudžeto gali nepakakti, jei, įvedus naują importo režimą ir labiau liberalizavus rinką, Bendrijoje smarkiai nukristų kainos, ir dėl galimų rinkos pokyčių, kuriuos lems šiuo metu vykstančios tarptautinės derybos dėl prekybos.

3. Konkrečios pastabos

3.1 Komisija turėtų rasti alternatyvų sprendimą siekdama išsaugoti Bendrijos bendrąsias nuostatas dėl bananų auginimo organizacijų, kadangi Europoje šio produkto auginimas labai suskaidytas. Dauguma auginytojų yra smulkūs, jie savo vaisius parduoda turguose ir susiduria su didele konkurencija, o tai reiškia, kad reikalinga labiau koncentruota pasiūla. Komiteto nuomone, Bendrijos bendrąsias nuostatas dėl auginytojų organizacijų galima būtų išsaugoti paliekant kai kurias Reglamento (EB) Nr. 404/93 II antraštinės dalies nuostatas, ypač jos 5, 8 ir 9 straipsnius.

3.2 Bananas — labai naši kultūra, reikalaujanti priežiūros ištisuos metus, o tai lemia nuolatinis išlaidas, visų pirma didelei darbo jėgai ir laistymo sistemoms. Todėl reikėtų išlaikyti dabartiniame režime nustatytą avansų sistemą.

3.3 Komisijos pasiūlyme turėtų būti konkrečiau kalbama apie ataskaitos turinį, kuriuo bus remiamasi imantis atitinkamų priemonių dėl naujo importo režimo žemdirbiams praradus pajamas.

2006 m. gruodžio 13 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkas

Dimitris DIMITRIADIS